

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

A

Paper-II

PUBLIC ADMINISTRATION

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

--	--	--	--	--	--

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

--	--	--	--	--	--

(To be filled by the Candidate)

APR - 21217

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 24

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- Your responses to the items are to be indicated in the OMR Sheet given inside the Booklet only. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.
- There is no negative marking for incorrect answers.

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ करावा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)	(B)	(C)	(D)
-----	-----	-----	-----
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमागाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

APR-21217/II—A

Public Administration

Paper II

लोक प्रशासन

प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]

[Maximum Marks : 100

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्नांची उत्तरे सोडवा.

1. Who shares the following view ? “Public Administration consists of all those operations having for their purpose the fulfilment or enforcement of public policy.” (A) Dwight Waldo (B) L.D. White (C) Luther Gulick (D) Woodrow Wilson 2. Woodrow Wilson provided the rationale for public administration to be (A) Public Law (B) An academic discipline (C) Professional Speciality (D) Public Policy	1. खालील दृष्टिकोन कोणी मांडला ? “लोकप्रशासनाचा संबंध त्या सर्व कार्याशी आहे ज्याचे प्रयोजन सार्वजनिक नीती किंवा उद्देशाला पूर्ण करणे किंवा त्यांना क्रियान्वीत करणे असते.” (A) ड्वार्ट वाल्डो (B) एल.डी. व्हाइट (C) लुथर गुलिक (D) वुड्रो विल्सन 2. वुड्रो विल्सनने लोकप्रशासनासाठी प्रस्तुत केलेला आधार म्हणजे (A) सार्वजनिक कायदा (B) शैक्षणिक शाखा (C) व्यावसायिक विशेषीकरण (D) सार्वजनिक धोरण
--	--

3. Which one of the following statements is <i>not</i> correct in respect of New Public Administration ? (A) It is market oriented (B) It upholds public interest (C) It advocates managerial autonomy (D) It focuses on performance-appraisal	3. नव लोक प्रशासनाच्या संबंधाने खालीलपैकी कोणते एक विधान योग्य नाही ? (A) ते बाजाराभिमुख आहे (B) ते जनहिताला महत्त्व देते (C) ते व्यवस्थापकीय स्वायत्ततेचा पुरस्कार करते (D) ते निष्पादन मूल्यमापनावर भर देते
4. In administrative approach and philosophy, Kautilya's Arthashastra is nearest to which of the following ? (A) Henry Fayol's principles (B) Weber's ideal-typical bureaucracy (C) Good governance (D) Fred Riggs's principles	4. कौटिल्याचा प्रशासकीय दृष्टिकोन आणि तत्त्वज्ञान खालीलपैकी कोणत्या घटकाशी जवळिक साधतो ? (A) हेन्री फेयॉल यांची तत्त्वे (B) वेबरची आदर्श नोकरशाही (C) सुशासन (D) फ्रेड रिग्जची तत्त्वे
5. The democratic leadership style goes with : (A) Theory-A (B) Theory-X (C) Theory-Y (D) Theory-Z	5. लोकतांत्रिक नेतृत्व शैली याशी संबंधित आहे. (A) अ—सिद्धांत (B) क्ष—सिद्धांत (C) य—सिद्धांत (D) झ—सिद्धांत

6. The first great advantage of scientific management is :
- (A) More Productivity
- (B) Initiative of Workmen
- (C) Scientific method
- (D) Initiative of Manager
7. From the following qualities which is *not* required for good governance ?
- (A) the art and skill of utilizing political power
- (B) good leadership
- (C) autonomy to executive powers
- (D) to avail consent of the governed
8. Who said that "Organisation is a complex network of decisional processes" ?
- (A) Robert Owen
- (B) Riggs
- (C) Herbert Simon
- (D) Chris Argyris

6. शास्त्रीय व्यवस्थापनाचा पहिला मोठा फायदा हे आहे :
- (A) अधिक उत्पादकता
- (B) कामगारांचा पुढाकार
- (C) शास्त्रीय पद्धत
- (D) व्यवस्थापकांचा पुढाकार
7. खालीलपैकी कोणती विशेषता सुशासनासाठी अनावश्यक आहे ?
- (A) राजकीय सत्ता वापरण्याची कला व कुशलता
- (B) सुनेतृत्व
- (C) कार्यकारी सत्तेची स्वायत्तता
- (D) शासितांच्या संमतीची आवश्यकता
8. "संगठन निर्णय प्रक्रियेचे एक जटिल जाळे आहे", असे कोण म्हणाले ?
- (A) रॉबर्ट ओवन
- (B) रिग्ज
- (C) हर्बर्ट साइमन
- (D) क्रिस ऑर्गारिस

9. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Economic Man
- (b) Decision Tree
- (c) Simulation
- (d) Delphi Technique

List II

- (1) Graphic depiction of alternative solutions
- (2) Avoid face to face communication
- (3) Optimum decision
- (4) Trial and error approach to complex problems

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (2) (4) (1) (3)
- (C) (1) (2) (3) (4)
- (D) (4) (3) (2) (1)

9. सूची I शी सूची II ला जुळवा आणि दिलेल्या संकेतांतून योग्य पर्याय निवडा :

सूची I

- (a) आर्थिक मानव
- (b) निर्णायक वृक्ष
- (c) प्रतिरूपण
- (d) डेल्फी तंत्र

सूची II

- (1) पर्यायी निराकरणाचे आलेखीय प्रस्तुतीकरण
- (2) संमुख संवाद टाळणे
- (3) सापेक्षोत्तम निर्णय
- (4) जटील समस्येची प्रयत्न-प्रमाद पद्धती.

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (2) (4) (1) (3)
- (C) (1) (2) (3) (4)
- (D) (4) (3) (2) (1)

10. Which of the following is an example of negative motivation ?

- (A) Money
- (B) Status
- (C) Reward
- (D) Fear

11. The first conference on Comparative Public Administration was held in at

- (A) 1951, Princeton University
- (B) 1949, Harvard University
- (C) 1950, Maxwell Graduate School
- (D) 1952, Princeton University

12. “Comparative Public Administration is linked closely to the study of comparative politics”. Who said ?

- (A) Riggs
- (B) Robert Dahl
- (C) Ferrel Heady
- (D) Montegomery

10. खालीलपैकी काय नकारात्मक अभिप्रेरणेचे उदाहरण आहे ?

- (A) पैसा
- (B) दर्जा
- (C) पारितोषिक
- (D) भय

11. तुलनात्मक लोक प्रशासनाची पहिली परिषद सन् मध्ये येथे भरली.

- (A) 1951, प्रिन्स्टन विद्यापीठ
- (B) 1949, हार्वर्ड विद्यापीठ
- (C) 1950, मॅक्सवेल ग्रॅज्युएट स्कूल
- (D) 1952, प्रिन्स्टन विद्यापीठ

12. “तौलनिक लोकप्रशासन हे तुलनात्मक राजकारणाच्या अभ्यासाशी घनिष्ठरीत्या जुळलेले आहे.” असे कोण म्हणाले ?

- (A) रिग्ज
- (B) रॉबर्ट डाल्ह
- (C) फेरल हेडी
- (D) मॉन्टेगोमेरी

13. The 'Spoil System' in Administration was introduced in U.S.A. by (A) Woodrow Wilson (B) Franklin Roosevelt (C) Andrew Jackson (D) George Washington	13. संयुक्त राज्य अमेरिकेत (यु.एस.ए.) प्रशासनातील 'लूट पद्धती' ने सुरू केली. (A) वुड्रो विल्सन (B) फ्रॅन्क्लिन रूझवेल्ट (C) अँड्रु जॅकसन (D) जॉर्ज वाशिंग्टन
14. 'The Rule of Three' is a feature of civil service in (A) U.K. (B) U.S.A. (C) India (D) France	14. 'तीनचा नियम' हे येथील सनदी सेवेचे वैशिष्ट्य आहे : (A) ब्रिटन (यु.के.) (B) संयुक्त राज्य अमेरिका (C) भारत (D) फ्रांस
15. The Fulton Committee was appointed to study (A) Home Civil Services of Britain (B) Civil Services of U.S.A. (C) Civil Services of Pre-Independence Period in India (D) Services of British Treasury	15. फुल्टन समितीची नेमणूक चा अभ्यास करण्यासाठी केली होती. (A) ब्रिटनच्या गृह सनदी सेवा (B) यु.एस.ए. च्या सनदी सेवा (C) स्वातंत्र्यपूर्व भारतातील सनदी सेवा (D) ब्रिटिश ट्रेझरीच्या सेवा

16. According to whom "Development administration is a carrier of innovating values" ? (A) Edward Weidner (B) Fainsod (C) Midas (D) Montegomeri	16. कोणाच्या मते विकास प्रशासन नवमूल्यांचे वाहक आहे ? (A) एडवर्ड वाईड्नर (B) फॅनसॉड (C) मिडास (D) मॉन्टेगोमेरी
17. Development administration emphasizes on (A) Regular work (B) Development work (C) Structure oriented work (D) Status quo work	17. विकास प्रशासन यावर भर देते. (A) नियमित कार्य (B) विकास कार्य (C) रचना अभिमुख कार्य (D) यथास्थिती कार्य
18. The main function of International Monetary Fund is : (A) To encourage foreign investment (B) To lend money to the private sector (C) To provide financial support (D) To promote exchange rate stability	18. आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीचे प्रमुख वैशिष्ट्य म्हणजे (A) परकीय गुंतवणुकीला प्रोत्साहन (B) खाजगी क्षेत्रामध्ये कर्ज पुरवठा (C) वित्तीय सहकार्य पुरविणे (D) विनिमय दर स्थिर राखण्यास प्रोत्साहन देणे

19. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

- (a) Frontiers of Development Administration
- (b) Temporal Dimensions of Development Administration
- (c) Development Administration—Concepts, Goals and Methods
- (d) Development Administration

List II

- (1) George Gant
- (2) F.W. Riggs
- (3) Dwight Waldo
- (4) Irving Sverdlow

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (2) (3) (4) (1)
- (C) (2) (3) (1) (4)
- (D) (4) (2) (3) (1)

19. सूची I शी सूची II जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) फ्रन्टीअर्स ऑफ डेव्हलपमेंट अँडमिनिस्ट्रेशन
- (b) टेम्पोरल डायमेंशन ऑफ डेव्हलपमेंट अँडमिनिस्ट्रेशन
- (c) डेव्हलपमेंट अँडमिनिस्ट्रेशन — कन्सेप्ट, गोल्स अँड मेथड्स
- (d) डेव्हलपमेंट अँडमिनिस्ट्रेशन

सूची II

- (1) जॉर्ज जॉन्ट
- (2) एफ. डब्ल्यू. रिग्ज
- (3) ड्वाइट वाल्डो
- (4) इरविंग स्वर्डलो

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (2) (3) (4) (1)
- (C) (2) (3) (1) (4)
- (D) (4) (2) (3) (1)

20. Follet propounded the concept of

- (A) Constructive conflict
- (B) Authority
- (C) Power
- (D) Leadership

21. The British concept of civil service neutrality is laid down by :

- (A) Fulton Committee
- (B) Assheton Committee
- (C) Masterman Committee
- (D) Northcote Trevelyn Committee

22. The role of the Cabinet Secretariat is

- (A) Coordination
- (B) To influence other ministries
- (C) Centralization
- (D) Guidance

20. फॉलेट यांनी संकल्पना पुरस्कृत केली.

- (A) रचनात्मक संघर्ष
- (B) अधिकार
- (C) सत्ता
- (D) नेतृत्व

21. नागरी सेवा तटस्थतेची ब्रिटिश संकल्पना यांनी मांडली.

- (A) फुलटन समिती
- (B) अॅशटन समिती
- (C) मास्टरमॅन समिती
- (D) नॉर्थकोट ट्रॅव्हेलीन समिती

22. केंद्रीय सचिवालयाची भूमिका असते.

- (A) समन्वयाची
- (B) इतर मंत्रालयांवर प्रभाव टाकण्याची
- (C) केंद्रीकरणाची
- (D) मार्गदर्शकाची

23. The Prime Minister's office :

- (1) was created in 1950
- (2) known as the Prime Minister's secretariate till June 1977
- (3) no subordinate offices are attached to it
- (4) to assist the President

Codes :

- (A) (1) and (2)
- (B) (2) and (3)
- (C) (3) and (4)
- (D) (1) and (4)

24. Which of the following statements are *true* about the Chief Secretary ?

- (1) Chief Secretary has been excluded from the operation of the tenure system.
- (2) He is the chairman of the Planning and Development Coordination Committees.
- (3) He is the only advisor to the Chief Minister.
- (4) He is the Head of the State Civil Services.

Codes :

- (A) (1), (2) and (3)
- (B) (2), (3) and (4)
- (C) (1), (2) and (4)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

23. प्रधानमंत्री कार्यालय :

- (1) स्थापना 1950 साली झाली
- (2) जून 1977 पर्यंत प्रधानमंत्र्याचे सचिवालय म्हणून ओळखले जायचे
- (3) अधिनस्त कार्यालय जोडलेले नाही
- (4) राष्ट्रपतीला साहाय्य करणे

संहिता :

- (A) (1) आणि (2)
- (B) (2) आणि (3)
- (C) (3) आणि (4)
- (D) (1) आणि (4)

24. मुख्य सचिवाबाबत खालीलपैकी कोणती विधाने

सत्य आहेत ?

- (1) मुख्य सचिवाला कार्यकाल पद्धतीतून वगळण्यात आले आहे
- (2) तो विकास व नियोजन समन्वय समितीचा अध्यक्ष असतो
- (3) तो फक्त मुख्यमंत्र्याचा सल्लागार असतो
- (4) तो राज्यातील सनदी सेवांचा प्रमुख असतो

संकेतांक :

- (A) (1), (2) आणि (3)
- (B) (2), (3) आणि (4)
- (C) (1), (2) आणि (4)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

25. Who recommended a mix-career examination for senior public servants ?

- (A) Administrative Reforms Commission
- (B) Sixth Pay Commission
- (C) Paul Appleby
- (D) Sarkariya Commission

26. Which one of the following recommendations was not made by the Northcote-Trevelyan Report regarding Modern Public Service ?

- (A) reservations for the underprivileged
- (B) promotion by merit
- (C) recruitment by competitive examination rather than patronage
- (D) a distinct between intellectual and mechanical work

25. वरिष्ठ सनदी सेवकांसाठी मिश्र-आजीविका परीक्षेची शिफारस कोणी केली ?

- (A) प्रशासकीय सुधार आयोग
- (B) सहावा वेतन आयोग
- (C) पॉल अपलबी
- (D) सरकारीया आयोग

26. आधुनिक लोक सेवेबाबत नॉर्थकोट-ट्रॅव्हलीयन अहवालात खालीलपैकी कोणती शिफारस केली आहे ?

- (A) दुर्लक्षित घटकांकरिता आरक्षण
- (B) गुणवत्तेधारीत बढती
- (C) आश्रयाधिष्ठीत नियुक्तीऐवजी स्पर्धा परिक्षांच्या माध्यमातून नियुक्ती
- (D) विद्वत/वैचारिक आणि यांत्रिक स्वरूपाच्या कार्यामध्ये भेद

27. Committee observed
“The right promotion at the right
time is an essential part of the
process of developing the full
talents of men and women in the
services.”

- (A) Kothari
- (B) Appleby
- (C) Fulton
- (D) Northcote

28. In which year was the Indian Civil
Code drafted ?

- (A) 1960
- (B) 1962
- (C) 1964
- (D) 1968

29. Audit of State Government is :

- (A) A state subject
- (B) On the concurrent list
- (C) A union subject
- (D) A residuary subject

27. समितीने असे स्पष्ट केले की
“योग्य पदोन्नती योग्यवेळी देणे हे सेवेतील स्त्री
पुरुषांमधील पूर्ण बुद्धिमत्ता विकसित करण्याच्या
प्रक्रियेतील एक महत्त्वाचा भाग आहे.”

- (A) कोठारी
- (B) ॲपलबी
- (C) फुलटन
- (D) नार्थकोट

28. भारतीय नागरी संहितेचा मसुदा कोणत्या वर्षी
तयार झाला ?

- (A) 1960
- (B) 1962
- (C) 1964
- (D) 1968

29. राज्यसरकारचे लेखापरीक्षण हे :

- (A) राज्यसूचीतील विषय
- (B) समवर्तिसूचीतील विषय
- (C) संघसूचीतील विषय
- (D) शेषाधिकार विषय

30. In which year plan and non-planned expenditure were classified ? (A) 1997-98 (B) 1986-87 (C) 1987-88 (D) 1989-90 31. The National Development Council of India does not consist of (A) Prime Minister (B) Deputy Prime Minister (C) Finance Ministers of States (D) Chief Ministers of States 32. In which part and chapter of Indian Constitution administrative relation between centre and state are mentioned ? (A) Part XI Chapter II of the Indian Constitution (B) Part IX Chapter II of the Indian Constitution (C) Part VIII Chapter III of the Indian Constitution (D) Part XI Chapter III of the Indian Constitution	30. कोणत्या वर्षी नियोजित आणि अनियोजित व्ययाचे वर्गीकरण करण्यात आले ? (A) 1997-98 (B) 1986-87 (C) 1987-88 (D) 1989-90 31. राष्ट्रीय विकास परिषदेचे हे सदस्य नसतात. (A) पंतप्रधान (B) उपपंतप्रधान (C) राज्यांचे वित्तमंत्री (D) राज्यांचे मुख्यमंत्री 32. भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या भागात व कोणत्या प्रकरणात संघ-राज्य प्रशासकीय संबंधाचा उल्लेख आहे ? (A) भारतीय राज्यघटनेच्या भाग अकरा प्रकरण दोन (B) भारतीय राज्यघटनेच्या भाग नऊ प्रकरण दोन (C) भारतीय राज्यघटनेच्या भाग आठ प्रकरण तीन (D) भारतीय राज्यघटनेच्या भाग अकरा प्रकरण तीन

33. The most effective means of citizens, control over administration is :

- (A) Elections
- (B) Pressure groups
- (C) Advisory committees
- (D) Public opinion

34. Who is considered as the architect of citizen charter ?

- (A) B.N. Haksar
- (B) George Major
- (C) Lord Linton
- (D) Lord Dippon

35. Who was the chairman of Second Administrative Reforms Commission (ARC) ?

- (A) Morarji Desai
- (B) Pranab Mukherjee
- (C) Veerappa Moily
- (D) K. Hanumanthiya

33. प्रशासनावरील नागरिकांच्या नियंत्रणाचे अतिप्रभावी माध्यम कोणते ?

- (A) निवडणुका
- (B) दबाव गट
- (C) सल्लागार समिती
- (D) लोकमत

34. नागरी सनदेचे शिल्पकार खालीलपैकी कोण आहेत ?

- (A) बी.एन. हक्सर
- (B) जॉर्ज मेजर
- (C) लॉर्ड लिंटन
- (D) लॉर्ड डीप्पन

35. दुसऱ्या प्रशासकीय सुधार आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (A) मोरारजी देसाई
- (B) प्रणब मुखर्जी
- (C) विरप्पा मोईली
- (D) के. हनुमंथय्या

36. Who wrote the book entitled
“Methods in Social Research” ?

- (A) Max Black
- (B) F.J. Michigan
- (C) Good-Hatte
- (D) Robert Acoff

37. Empirical phase in research process
involves :

- (A) Selection of problem
- (B) Specifying concept
- (C) Data collection
- (D) Report writing

38. Arithmetic mean is used in :

- (A) Qualitative Analysis
- (B) Orderly Ranking of Units
- (C) Calculating Ratio
- (D) Comparing

36. “मेथड्स इन सोशल रिसर्च” हा ग्रंथ कोणी
लिहिला ?

- (A) मॅक्स ब्लॅक
- (B) एफ. जे. मिशीगन
- (C) गुड आणि हॅट
- (D) रॉबर्ट एकोफ

37. संशोधन प्रक्रियेच्या अनुभववादी अवस्थेत
..... याचा समावेश होतो.

- (A) समस्येची निवड
- (B) विशेषीकृत संकल्पना
- (C) तथ्य संकलन
- (D) अहवाल लेखन

38. अंकगणितीय मध्यामध्ये चा वापर
होतो.

- (A) गुणात्मक विश्लेषण
- (B) घटकांची क्रमिक व्यवस्था
- (C) अनुपात गणना
- (D) तुलना

39. Match List I with List II and select the *correct* answer from the codes given below :

List I

(Interview)

- (a) Structured
- (b) Semistructured
- (c) Unstructured
- (d) Hard

List II

(Research)

- (1) Qualitative
- (2) Quantitative
- (3) Quantitative and Qualitative
- (4) More in Quantitative than in Qualitative

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (1) (2)
- (C) (4) (2) (3) (1)
- (D) (2) (3) (1) (4)

39. सूची I सोबत सूची II जुळवा आणि खालील संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) संरचनात्मक
- (b) अर्धसंरचनात्मक
- (c) असंरचनात्मक
- (d) कठोर

सूची II

- (1) गुणात्मक
- (2) संख्यात्मक
- (3) संख्यात्मक आणि गुणात्मक
- (4) गुणात्मकपेक्षा जास्त संख्यात्मक

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
- (A) (1) (2) (3) (4)
- (B) (3) (4) (1) (2)
- (C) (4) (2) (3) (1)
- (D) (2) (3) (1) (4)

40. Which is the first stage of 'data processing' in social research ? (A) Coding (B) Editing (C) Computing of the scores (D) Preparation of master charts 41. Department of Social Security was redesignated in : (A) January 1966 (B) January 1956 (C) January 1959 (D) January 1967 42. Social Justice Department has two broad divisions : (A) Welfare and Child Welfare (B) Welfare and Finance (C) Welfare and Tribal (D) Welfare and Scheduled Caste	40. सामाजिक शास्त्रांच्या संशोधनातील माहिती/तथ्ये प्रक्रियाकरणातील पहिली पायरी कोणती असते ? (A) सांकेतीकरण (B) संपादन (C) प्राप्त संख्येची संगणकीय नोंद (D) प्रमुख तकत्याची रचना 41. सामाजिक सुरक्षा विभागाचे मध्ये नाव बदलले. (A) जानेवारी 1966 (B) जानेवारी 1956 (C) जानेवारी 1959 (D) जानेवारी 1967 42. सामाजिक न्याय विभागाचे दोन विस्तृत विभाग हे आहेत : (A) कल्याण आणि बालकल्याण (B) कल्याण आणि वित्तीय (C) कल्याण आणि आदिवासी (D) कल्याण आणि अनुसूचित जाती

43. Match List I with List II and select the *correct* answer by using the codes given below :

List I

- (a) John Rawls
- (b) Henry Metcalf
- (c) Michael Sandel
- (d) Amartya Sen

List II

- (1) The Idea of Justice
- (2) Liberalism and Limits of Justice
- (3) A Theory of Justice
- (4) Industrial and Social Justice

Codes :

- (a) (b) (c) (d)
 - (A) (1) (4) (3) (2)
 - (B) (2) (4) (1) (3)
 - (C) (1) (2) (3) (4)
 - (D) (3) (4) (2) (1)
44. Who was the chairman of the Economic Reforms Commission (1981-84) ?
- (A) L.K. Jha
 - (B) Dharma Vira
 - (C) K. Hanumanthiya
 - (D) B. G. Deshmukh

43. सूची I शी सूची II ला जुळवा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

सूची I

- (a) जॉन रॉल्ज
- (b) हेन्री मेट्काफ
- (c) माइकल सॅन्डेल
- (d) अमर्त्य सेन

सूची II

- (1) दि आयडीया ऑफ जस्टीस
- (2) लिबरेलिझम अँड लिमिट्स ऑफ जस्टीस
- (3) दि थेअरी ऑफ जस्टीस
- (4) इंडस्ट्रीयल अँड सोशल जस्टीस

संकेतांक :

- (a) (b) (c) (d)
 - (A) (1) (4) (3) (2)
 - (B) (2) (4) (1) (3)
 - (C) (1) (2) (3) (4)
 - (D) (3) (4) (2) (1)
44. आर्थिक सुधार आयोगाचे (1981-84) अध्यक्ष कोण होते ?
- (A) एल. के. झा
 - (B) धर्म विरा
 - (C) के. हनूमंथय्या
 - (D) बी. जी. देशमुख

45. Reservation for the Scheduled Castes and Scheduled Tribes in the services has been provided in the Indian Constitution under

- (A) Article 315
- (B) Article 335
- (C) Article 365
- (D) Article 375

46. Modern local government differs from ancient local government in its

- (1) Representative character
- (2) Elective nature
- (3) Legal position
- (4) Popular demand for creation

Codes :

- (A) (1)
- (B) (1), (2)
- (C) (1), (2), (3)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

47. Which one of the following pairs is *not* correctly matched ?

- (A) Employee's Provident Funds Act—1952
- (B) Hindu Marriage Act—1955
- (C) The Prohibition of Child Marriage Act—1975
- (D) Dowry Prohibition Act—1961

45. सेवांतील अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमातीसाठीचे आरक्षण भारतीय राज्यघटनेतील या कलमानुसार दिले आहे.

- (A) कलम 315
- (B) कलम 335
- (C) कलम 365
- (D) कलम 375

46. आधुनिक स्थानिक शासन हे प्राचीन स्थानिक शासनापेक्षा कोणत्या बाबतीत भिन्न आहे ?

- (1) प्रातिनिधिक वैशिष्ट्य
- (2) निर्वाचित स्वरूप
- (3) कायदेशीर दर्जा
- (4) निर्मितीसाठी जनमागणी

संकेतांक :

- (A) (1)
- (B) (1), (2)
- (C) (1), (2), (3)
- (D) (1), (2), (3) व (4)

47. खालीलपैकी कोणती जोडी योग्यरीत्या जुळविली नाही आहे ?

- (A) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी कायदा—1952
- (B) हिंदू विवाह कायदा—1955
- (C) बालविवाह बंदी कायदा—1975
- (D) हुंडा प्रतिबंध कायदा—1961

48. The 'two-child norm' for the elected representatives in Panchayats was introduced in Maharashtra in

- (A) 1992
- (B) 1994
- (C) 1990
- (D) 2003

49. According to the 73rd Constitutional amendment, which of the following provisions are optional for states ?

- (1) Voting rights to MPs and MLAs in local self government
- (2) OBC reservation in Panchayati Raj
- (3) Financial powers of Panchayati Raj
- (4) Autonomy of the Panchayats

Codes :

- (A) (1) and (2)
- (B) (2) and (3)
- (C) (1), (2) and (3)
- (D) (1), (2), (3) and (4)

48. महाराष्ट्रामध्ये पंचायत संस्थांच्या निवडणूकीकरिता उमेदवारांना दोन अपत्य मर्यादांची अट कोणत्या वर्षी घालण्यात आली ?

- (A) 1992
- (B) 1994
- (C) 1990
- (D) 2003

49. 73व्या घटनादुरुस्तीनुसार, खालीलपैकी कोणत्या तरतूदी राज्यांसाठी ऐच्छिक आहेत ?

- (1) स्थानिक स्वशासनात खासदार आणि आमदार यांचा मताधिकार
- (2) पंचायत राजमधील इतर मागासवर्गीयांचे आरक्षण
- (3) पंचायत राजचे वित्तीय अधिकार
- (4) पंचायतीची स्वायत्तता

संकेतांक :

- (A) (1) आणि (2)
- (B) (2) आणि (3)
- (C) (1), (2) आणि (3)
- (D) (1), (2), (3) आणि (4)

50. Assertion (A) and Reason (R) Pattern :

Assertion (A) : Women participation in public affairs is an important constituent of women empowerment.

Reason (R) : 1/3 Reservation for women has been provided under the 73rd amendment of 1992.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are false but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

50. विधान (A) आणि कारण (R) हे आहे :

विधान (A) : सार्वजनिक क्षेत्रातील स्त्रीयांचा सहभाग हे स्त्री सबलीकरणातील महत्त्वाचा घटक आहे.

कारण (R) : 1992 खाली झालेल्या भारतीय राज्यघटनेतील 73व्या घटना-दुरुस्तीने स्त्रीयांना 1/3 आरक्षण बहाल केले.

खाली दिलेल्या संकेतांकामधून योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही चूक आहेत, पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे, परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे, परंतु (R) हे बरोबर आहे

APR-21217/II—A

ROUGH WORK